

phic systems of blood and milk and 12 generically-determined morphophysiological attributes was developed.

Agroecosystems, monitoring, parameters of genetic variability, population

УДК 636.22/28 082.2 (471.74)

В.К. ІВАНОВ

Одеський державний аграрний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ПЛЕМРЕСУРСІВ МОЛОЧНИХ ПОРІД ОДЕЩИНИ

Узагальнено зоотехнічні та економічні показники роботи 37 племгосподарств із розведення трьох основних для області молочних порід. За підсумками в цій категорії господарств країні показники одержано по українській червоно-рябій породі. Серед проблем галузі першочергове значення мають зміцнення кормової бази, підвищення закупівельних цін на молоко тощо.

Порода, селекція

На виконання Закону України “Про племінну справу у тваринництві” в лютому 2004 р. розроблено загальнодержавну програму селекції у тваринництві на період до 2010 р., основною метою якої є створення в господарствах високопродуктивного поголів'я на основі поліпшення генетичної якості тварин, ефективного використання їх та забезпечення функціонування єдиної системи селекції.

Південний регіон посідає чільне місце в структурі племгосподарств країни, тому аналіз їхньої діяльності необхідний для корекції селекційних процесів, що відбуваються з породами в галузі.

Зараз в Україні налічується 2150 племгосподарств, з них 137 на Одещині, в тому числі 37 — з молочного скотарства (5 племзаводів і 32 племрепродуктори), які займаються розведенням

© В.К. Іванов, 2005

Розведення і генетика тварин. 2005. Вип 39.

трьох молочних порід. Причому найбільш поширеними є червона степова й українська чорно-ряба молочна породи. Поряд з ними завдяки завезенню з північних регіонів молодняку української червоно-рябої молочної породи створено 4 племгосподарства, в яких в середньому одержано по 4988 кг молока на корову (табл. 1), а в племзаводі ПП АФ ім. Посмітного від 160 корів надано за минулий рік (несприятливий у кормовому відношенні) по 5547 кг молока. Це є кращим показником щодо надоїв на корову в області.

1. Молочна продуктивність корів у племгосподарствах Одещини в 2003 р.

Порода	Чисельність корів		Продуктивність		Витрачено на 1 кг молока, к. од.
	гол.	%	надій молока на корову, кг	вміст жиру, %	
Червона степова	2390	45,4	3258	3,58	1,28
Укр. чорно-ряба молочна	2231	42,4	3492	3,61	1,31
Заводські стада	440	—	5220	3,64	1,24
Укр. червоно-ряба молочна	646	12,4	4983	3,59	1,12

Масив української чорно-рябої молочної породи, що формується в області, відрізняється від інших за походженням, має екстер'єрно-конституціональні особливості, а продуктивність в заводських стадах становить 5070-5371 кг молока жирністю 3,61-3,70% при живій масі корів 505-615 кг (табл. 2).

Аналіз економічних показників діяльності суб'єктів племенної справи засвідчив, що в 2003 р. вони одержали 1918800 грн прибутку, в тому числі 286,1 тис. грн завдяки продажу племмолодняку великої рогатої худоби, причому 87,4% з них української червоно-рябої молочної породи.

За середньої прибутковості з розрахунку на корову 0,36 тис. грн майже втричі вона вища (0,92 тис. грн) по українській червоно-рябій молочній породі, а в ТОВ АФ "Маяк" Березовського району одержано 510 тис. грн прибутку за рівня рентабельності 33,1%.

2. Прибутковість племгосподарств з розведення молочних порід

Порода	Прибутковість, тис. грн			Рівень рентабельності, %	Збитки	
	всього	у т.ч. від племпродажу	на корову		господарств	тис. грн
Червона степова	775,1	32,0	0,32	12,5	1	62,4
Укр. черно-ряба молочна	549,0	2,3	0,23	21,5	1	20,0
Укр. червоно-ряба молочна	594,7	251,8	0,92	21,3	—	—
Всього	1918,8	286,1	0,36	18,4	2	82,4

Звичайно, стабілізації і розвитку галузі молочного скотарства в області сприяла державна допомога, яка була надана з питань селекції господарствам на суму 234 тис. грн.

Необхідно підкреслити, що одержання статусу суб'єктів племінної справи зобов'язує фахівців вести селекцію на подальше підвищення генетичного потенціалу формування стад конституціонально міцними тваринами, впровадження системи ідентифікації худоби, поліпшення племінного обліку. Так уже придбано понад 60 приладів "Екомілк", що дало змогу розпочати визначення вмісту білка в молоці корів селекційного ядра. За участю науковців розробляються селекційні програми на перспективу, впродовж останнього року підготовлено програми в чотирьох племгосподарствах.

З метою підвищення кваліфікації фахівців, з урахуванням сучасних вимог, за ініціативи Головного управління сільського господарства і продовольства облдержадміністрації на початку року проведено тижневе навчання спеціалістів племгосподарств, районних управлінь і облплемоб'єднання.

Минулий рік ще раз підтвердив, що важливою умовою для більш повної реалізації генетичного потенціалу худоби з молочної продуктивності є міцна власна кормова база та повноцінна раціональна годівля.

Серед болючих проблем, які стримують розвиток молочного скотарства, крім нестабільної кормової бази, є недостатня і нестійка мережа з прийому молока та низькі заготівельні ціни на цю продукцію. Розв'язанню цих та інших проблем галузі буде сприяти створене в країні законодавче поле.

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПЛЕМРЕСУРСОВ МОЛОЧНЫХ ПОРОД ОДЕСЩИНЫ. В.К. Иванов

Рассмотрены обобщённые зоотехнические и экономические показатели работы 37 племхозяйств области по разведению трёх молочных пород скота. Показано, что наиболее высокую продуктивность и лучшие экономические показатели получены от украинской красно-пёстрой молочной породы. Среди нерешённых проблем первоочередное значение имеет создание собственной прочной кормовой базы и повышение закупочных цен на молоко.

Порода, селекция

THE PRESENT DAY STATE OF BREEDING RESOURCES OF DAIRY BREEDS IN ODESSA OBLAST. V.K. Ivanov

The generalized zootechnical and economic indices of 37 breeding dairy farms work of the Oblast as concerned the breeding of three dairy breeds of cattle have been considered. The highest productivity and the best economic indices have been obtained from Ukrainian Red — and — White dairy breed. The creation of the firm own feeding base and the increase of purchase prices on milk are the first coming unsolved problems.

Breed, selection

УДК 636.082 :591.176

В.С. КОНОВАЛОВ

Институт разведения і генетики тварин УАН

НОВІ ПІДХОДИ У ВИКОРИСТАННІ МЕЛАНОСОМАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СЕЛЕКЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ

Комп'ютерна цитодіагностика меланосомальної активності волосин дає змогу не тільки оцінити рівень стрес-стійкості організму, але й успішно її використовувати в селекційному процесі.

Комп'ютерна цитодіагностика, меланосоми, волосся, стрес-стійкість

© В.С. Коновалов, 2005

Разведення і генетика тварин. 2005. Вип 39.